

צעירי אגודת חב"ד המרכז (ע"ר)

משרדים:

בית שז"ר, ת"ד 14 כפר חב"ד 72915
טלפון: 03-9607588 פקס: 03-9606169
www.chabad.org.il
chabad@chabad.org.il

גיליון 'שיחת השבוע'
מופיע לאחר המכתב

ב"ה, ט' בטבת תשס"ה
(21/12/04)

חדש בארה"ב: 'שיחת השבוע' מודפס וצבעוני

בשורה טובה לשלוחים בארה"ב ולמעוניינים להפיץ את 'שיחת השבוע' במתכונת מהודרת ונאה – מעתה אתם יכולים לקבל בארה"ב גיליון מודפס וצבעוני שיגיע אליכם לפני השבת.

ההדפסה נעשית בארה"ב, וגם זמני הדלקת הנרות וצאת השבת הם של ארה"ב. הדפסת הגיליונות בארה"ב (בעברית וברוסית) תתחיל אי"ה מיו"ד שבט תשס"ה.

בשלב ראשון יסופקו הגיליונות לכל מי שמזמין מ-10 גיליונות ומעלה. בהמשך נספק את הגיליונות גם למנויים על גיליון בודד.

לתשומת ליבכם:

ככל שכמות הגיליונות גדלה – המחיר יורד.

שלוחים, גבאי בתי-כנסת, וכל מי שרוצה לזכות את מקורביו ובני קהילתו – אנא פנו אלינו והזמינו את הגיליון הפופולרי והמבוקש.

נציגנו בארה"ב הוא הת' מאיר שי' לוי

טלפון: 718-4935703

דוא"ל: sh-usa@chabad.org.il

שיחת השבוע

ערב שבת-קודש

פרשת שמות

939 הגיליון השבועי לכל יהודי

י"ט בטבת התשס"ה
(31.12.04)

יוצא לאור על-ידי צעירי-אגודת-חב"ד — המרכז ת"ד 14 כפר חב"ד 72915, טל' 03-9607588 • עורך: מנחם ברוד • יו"ר: הרב יוסף-יצחק אהרונוב

יש חדש

יום ההילולא

ביום רביעי, כ"ד בטבת, יחול יום ההילולא של רבנו הזקן, בעל התניא ושולחן-ערוך, רבי שניאור-זלמן מלאדי, מייסד חסידי חב"ד, שנסתלק ביום זה לפני מאה תשעים ושתים שנה. לרגל יום זכאי זה יתקיימו במרכזי חב"ד בארץ התוועדות חסידיות. בהתוועדויות ילמדו המשתתפים מתורתו של בעל ההילולא, ויחזקו את הלבבות ללכת בדרכיו ולשמור את הוראותיו ותקנותיו.

כינוס השלוחים

בימים שני-רביעי בשבוע הקרוב יתקיים במלון ניר-עציון שבמורדות הכרמל הכינוס הארצי השנתי של יותר מ-220 שלוחי הרבי, מנהלי בתי-חב"ד ברחבי הארץ, הפועלים במסגרת צעירי-חב"ד. בכינוס יגובשו דרכי הפעולה לשנה הקרובה, תוך שימת דגש מיוחד על פיתוח מסגרות לימודים, כדי לספק את הצימאון הגובר של הציבור ללמוד יהדות וחסידות. כמו-כן יידונו דרכים לטפח את הציפייה לגאולה ולהכין את עצמנו ואת העולם שסביבנו לגאולה הקרובה לבוא על-ידי משיח-צדקנו.

חדש ומחודש

תקליט חדש של הזמר החסידי ר' מנדי ג'רופי הופיע בימים האלה — מרקדין. זה התקליט השלישי של ג'רופי, ויש בו אחד-עשר שירים. עיבדו משה לאופר ויובל סטופל. בתקליט משתתפת גם מקהלת חסידי חב"ד.

הזמר החסידי ר' יוני שלמה מגיש את שאמיל, ביצוע חדש למבחר ניגוני חב"ד. התקליט נקרא על שם הניגון האחרון, ניגון דבקות ונגעונים שמאחוריו סיפור מרתק, המשמש משל לירידת הנשמה למטה. גם כאן אחד-עשר ניגונים. טל' 704120-7001.

זמני השבוע

ירושלים ת"א	חיפה	באר-שבע	אילת	מירון
4:21	4:30	4:14	4:24	4:10
5:24	5:31	5:29	5:25	5:26
פסק': 03-9606169				
אינטרנט: www.chabad.org.il				
דואר אלקטרוני: chabad@chabad.org.il				
נדפס בדפוס די-החמישה כפר-חב"ד, טל' 03-9600280				
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות				
נא לשמור על קדושת הגיליון				

איך מטים את כף הדמוגרפיה

העלייה היא ללא-ספק פעילות מבורכת, חשובה וחיונית; אך האם היא הפעילות היחידה שאנו יכולים לנקוט כדי להגדיל את מספר היהודים בארץ-ישראל?

הילודה, אבל בארץ היא חיונית שבעתיים. כאן ניטש מאבק בין שני עמים על כבדת-ארץ קטנה. אויבנו משתמשים בגאווה בילודה כנשק במאבק. הם מצהירים בגלוי שכלי-הנשק החזק ביותר שלהם הוא 'הרחם הפלסטיני'. הם חיים בתנאים כלכליים קשים ביותר, אבל שמחים על כל ילד נוסף, ורואים בו עוד נקודת יתרון במאבק בין העמים. ומה אנחנו עושים בכיוון הזה?

המדינה הייתה יכולה להציל אלפי עוברים שאינם זוכים להיוולד מסיבות 'סוציאליות'. מדוע לא לסייע לנשים כאלה, ולשכנען ללדת את הילד שהם נושאות ברחמן. אגודות התנדבותיות, העוסקות בתחום זה, מצליחות להציל מאות תינוקות מדי שנה. לו הייתה המדינה מקבלת עליה משימה זו, הייתה ההצלחה יכולה להיות גדולה עשרת מונים.

במי לקצץ?

למזלנו יש בארץ ציבורים שמבינים את חשיבות המאבק הזה. הם רואים מצווה גדולה להביא לעולם עוד ילד יהודי. הם יודעים שהמצווה הראשונה בתורה היא לדאוג שיהיה בעולם עוד יהודי. אין הם נרתעים מקשיים כלכליים, משיבוש התכניות האישיות, מפגיעה בקריירה, מהצורך להשקיע יותר בבית ובמשפחה. הם עושים זאת בשמחה, והסיפוק על תרומתם לעם-ישראל מצטרף לנחת שהם רוויים מהילדים, הגדלים "כשתילי זיתים סביב לשולחן".

המדינה, במקום לעודד את תרומתם ולסייע להם עם התמודדות בקשיי הפרנסה, החליטה לקצץ דווקא בסיוע למשפחות האלה. היא פגעה דווקא במי שמרימים את התרומה הגדולה והחשובה ביותר לעתידו של עם-ישראל, מי שניצבים בחזית המאבק שנועד להבטיח כי אנו ולא אויבנו נהיה כאן הרוב.

כבר הורגלנו שאין הרבה היגיון במדיניותו של ממשלות ישראל, אבל את האמת ראוי בכל-זאת להשמיע. מי יודע, אולי מישהו יקשיב.

בדיון הציבורי בארץ עולה פעמים רבות סוגיית הדמוגרפיה. היא מושמעת בהקשר מחלקי ארץ-ישראל, בטענה שלא נוכל לעמוד מול הילודה הגבוהה של אויבנו. אם אכן הדמוגרפיה מדידה שינה מעיני הקברניטים, אולי יואילו לספר לנו מה עשו כדי לשנות את המצב הדמוגרפי?

ההתמודדות מול האיום הדמוגרפי מתקיימת בזירה אחת בלבד — העלייה. כאן המדינה בהחלט פועלת ומשקיעה הון תועפות בהעלאת עולים לארץ. מערכת שלמה ומסועפת של שליחי-עלייה והטבות קליטה נועדה להמריץ יהודים מרחבי העולם לעלות לארץ ולהקל את קליטתם בה. אין ספק שזו פעילות מבורכת, חשובה וחיונית. אך האם היא הפעילות היחידה שאנו יכולים לנקוט כדי להגדיל את מספר היהודים בארץ-ישראל?

להציל רבבות תינוקות

למרבה הצער, העלייה נעשתה דלילה למדי בשנים האחרונות. מספרם של העולים זעום למדי, ובוודאי אין בכוחו להכריע את כף הילודה, הנוטה לצד הערבי. אבל יש לפנינו כר נרחב להגדלת מספר היהודים בארץ בשיעורים גדולים פי כמה וכמה משיעור העלייה — הילודה. במעט מאמץ הסברתי וסיוע כלכלי אפשר להביא לעולם רבבות ילדים יהודים נוספים. הם אפילו לא יזדקקו לסל קליטה ולאולפן.

הבעיה היא שאין מדברים על הטיעון הזה. כאילו אין זה נאה לקשור את הילודה באינטרס כללי של עם-ישראל. אבל למה בעצם? עם ששישה מיליונים מבניו הושמדו בשואה, ושמיליונים נוספים אובדים לו בטמיעה ובהתבוללות, אמור לעשות הכול כדי להבטיח את קיומו ואת עתידו. הגדלת הילודה היא הדרך הטבעית והמתבקשת כדי להגדיל את מספר היהודים ולמנוע את הצטמקותו של העם.

זה אינטרס של עם-ישראל בכלל להגדיל את

כל יהודי רוצה להיגאל

— אכן לא נגאלו. אמנם הקשר בין בן לאביו הוא קשר עמוק ומוטבע בעצם המהות, אבל האדם יכול לפעול גם נגד הקשר הזה.

קשר של בחירה

מדוע אפוא ייגאלו בגאולה הקרובה גם מי שלא ירצו להיגאל? ההבדל נובע מהעובדה שבינתיים קרה דבר-מה גדול ביותר — מעמד הר-סיני. בשעת מתן-התורה בחר הקב"ה בעם-ישראל ובני-ישראל בחרו בקב"ה. קשר זה, שבא מבחירה חופשית, עמוק לאין-שיעור מהקשר הטבעי של בן ואב, ואי-אפשר להתכחש לו.

הבחירה הזאת של הקב"ה בעם-ישראל נהפכה למהות האמיתית של יהודי. כל יהודי רוצה בתוך-תוכו להיות קשור עם הקב"ה, וזה רצונו האמיתי. גם מי שמצהיר כי אינו רוצה לצאת מהגלות, רוצה בפנימיות לבבו לצאת ממנה, ורצונו החיצוני אינו רצונו האמיתי. לכן יגלה הקב"ה את רצונו זה של כל יהודי ויגאל את כולם מהגלות.

(לקוטי שיחות כרך יא, עמ' 1)

את ליבם של הרשעים, שאף הם יחזרו בהם וירצו להיגאל. כך נאמר במפורש בנבואת ישעיה: "והיה ביום ההוא ייתקע בשופר גדול, ובאו האובדים בארץ אשור והנידחים בארץ מצרים" — שגם מי ששקעו בגלותם, עד שנעשו 'אובדים' ו'נידחים', יתעוררו בתשובה ויבואו 'והשתחוו לה' בהר-הקודש בירושלים".

קשר של בן ואב

מה הסיבה להבדל בין שתי הגאולות? הלא גם במצרים נחשבו בני-ישראל בניו של הקב"ה, כפי שאומר משה לפרעה "בני בכורי ישראל". הקשר של בן לאביו הוא קשר בל-ינתק, וגם כשהבן חוטא לאביו, עדיין הוא נשאר בן. מדוע אפוא לא נגאלו אותם מבני-ישראל שלא רצו להיגאל?

הסיבה לכך היא, שמי שרוצה להישאר במצרים ואינו רוצה לצאת ממנה ולעבוד את ה' פועל נגד עצם הקשר של הבן לאביו. סתם רשעים נגאלו ממצרים, אבל מי שהתכחשו לעצם הקשר לקב"ה ולא רצו לצאת ממצרים

כששאל משה את הקב"ה מה ישיב לבני-ישראל כשירצו לדעת את שמו של הקב"ה, אמר לו הקב"ה: "אהיה אשר אהיה". המדרש מפרש, שבמילים אלה הבהיר הקב"ה, שהוא יהיה ימלוך רק על מי שירצו ש"אהיה" לו, ואולם מי שירצו לפרוק את עולו — יניחם ללכת בדרכם.

כך אכן היה — מי שהאמינו בקב"ה ורצו לעבודו, נגאלו ממצרים; ומי שלא רצו לצאת ממצרים מתו בשלושת ימי האפלה ולא זכו להיגאל.

האובדים והנידחים

אולם בגאולה העתידה לבוא לא יישאר שום יהודי בגלות. הקב"ה הבטיח: "ושב ה' אלוֹקֵיךְ אֵת שְׁבוּתְךָ", והכוונה היא שהוא "אוחז בידיו ממש איש-איש... תלוקטו לאחד-אחד בני-ישראל". כך נכתב גם בהלכה, שכל אחד ואחד מישראל "בוודאי סופו לעשות תשובה... כי לא ידח ממנו נידח".

מכאן שבבוא עת הגאולה יעורר הקב"ה גם

מן המעייין

נושא השבוע: שם

אמרת השבוע

עצה לביצוע

המגיד ממזריטש נסע פעם אחת עם תלמידיו והם התאכסנו באכסניה יהודית. בעל האכסניה פנה אל המגיד וביקש את עצתו בשאלה אם כדאי לו לעזוב אכסניה זו, שמחיר החכירה שלה התייקר מאוד, ולעבור לאכסניה שמעבר לנהר. הפנה אותו המגיד אל תלמידו רבי שניאור-זלמן ואמר: "הוא חכם נפלא".

כששמע רבי שניאור-זלמן את פרטי העניין המליץ לבעל האכסניה לעבור לאכסניה השנייה.

בבוקר ראה רבי שניאור-זלמן כי האכסניה ריקה וכי בעל-הבית עומד ליד עגלות טעונות וממתין לצאת האורחים. הסביר בעל האכסניה, שהוא שמע כי כשמקבלים עצה מצדיק, יש לבצעה מיד.

בעודם חוצים את הנהר הבריק ברק מסנוור וכל האכסניה הישנה עלתה בלהבות.

מתוך תנועה של קבלת עול מלכות שמים.

(לקוטי דיבורים)

שם יהודי בכאון

כאשר ריכזו של יהודים נמצא במצרים, מדינה שאורח-חיה מנוגד ניגוד מוחלט לרוח התורה, צריכים להבטיח בראש ובראשונה שהילדים יזכרו וידעו מי הם ומי היו אבותיהם. יש להחזיר לתודעתם שילדים יהודים הם, בני אברהם יצחק ויעקב ובנות שרה רבקה רחל ולאה, ואז יישאו את שמותיהם היהודיים בגאון ובראש מורם.

(לקוטי שיחות)

חיץ בין ישראל לעמים

השם הלשון והלבוש הם שלושת הדברים העיקריים היוצרים חיץ בין אחד לשני. כאשר נקראים בשמות יהודיים, מדברים בשפה היהודית, מתנהגים בהנהגה יהודית ומעוטרים זקן ופאות — נשמר ייחודם של בני-ישראל, והם נמנעים מלהתחבר עם אנשים לא-רצויים.

(הרבי הרייז' מליובאוויטש)

שמירת השם

"ואלה שמות בני-ישראל" (שמות א,א). ראובן ושמעון ירדו למצרים, ראובן ושמעון עלו משם. לא היו קוראים ליהודה רופא, ולא לראובן לוליאני, ולא ליוסף לסטיס, ולא לבנימין אלכסנדר.

(מדרש רבה)

ארבעה דברים

בשביל ארבעה דברים נגאלו בני-ישראל ממצרים: שלא שינו שמם, לא שינו את לשונם, לא אמרו לשון-הרע, ולא נמצא אחד מהם פרוץ בעריות.

(ויקרא-רבה)

קבלת עול

במדרשים מובא שבני-ישראל במצרים לא שינו את שמם, את לשונם ואת לבושם. את מסירות נפשם לה' הוכיחו בני-ישראל לראשונה בקריעת ים-סוף, כאשר קפצו ליס; אי-שינוי שמם ולבושם במצרים עצמה נעשה

ספר- תורה חי

דרכו של הסבא משפולי בעבודת הבורא הייתה שונה מדרכם של כל תלמידי המגיד ממזריטש. הנהגתו הייתה בלתי-רגילה ולא-אחת עוררה פליאה אצל רבים. אולם צדקותו המופלאה וה'מופתים' הגלויים שהתגלגלו אצלו על כל צעד ושעל הוכיחו לכול כי דרכו יסודה בהררי-קודש וכי נשגבה היא מבנית הבריות.

יום אחד נכנס הסבא לבית-המדרש הגדול בשפולי וציווה על תלמידיו לנקות ולמרוק ביסודיות את המקום. התלמידים התפלאו מאוד על ההוראה, שכן זה לא היה ערב שבת או ערב חג, ושום מאורע חגיגי הידוע להם לא עמד להתרחש. אף-על-פי-כן עשו, כמובן, כמצוות רבם.

כעבור שעה קלה חזר הסבא לבית-המדרש, סקר את עבודתם של תלמידיו ולא נחה דעתו. הוא ציווה להביא דליים מלאים מים ולהבריך כל פינה וכל רהיט בבית-המדרש. עמלו התלמידים וטרחו בכל מרצם על המלאכה, והסבא היה מופיע מפעם לפעם בבית-המדרש, בוחן ובודק כל כיסא וכל מרצפת, ומצביע על אי-אלה פגמים במלאכת הניקיון.

רק לאחר שהכול נבדק בדיקה יסודית בעיני החדות והקפדניות, ובית-המדרש כולו נצץ והבריך לשיעוֹת-רצונו, העזו כמה מבחירי התלמידים לפנות אליו ולברר על מה ולמה ולכבוד מה כל עבודת הניקיון הזאת? הביט בהם הסבא משפולי וענה בפשטות — "היום הזה נקבל כאן את התורה".

דברי הסבא, יותר משגילו — הסתירו, ויותר משהניחו את הדעת — התמיהו אותה. ובכל-זאת, איש מהתלמידים לא הרהר אחריהם, בידיעם כי אין מילים ריקות בדברי הצדיק.

אחר-כך ציווה הסבא על הכול ללכת לביתם, להתרחץ וללבוש בגדי חג. אף הוא עצמו עשה כן — לבש את בגדיו הנאים ביותר, ששימשוהו בימים מיוחדים בלבד. לאחר מכן יצא בראש כל תלמידיו אל מחוץ לעיר. שעה ארוכה עמד שם ועיניו תרות ומחפשות באופק הרחוק. והנה ממרחקים נראתה נקודה מתקרבת ובאה. אנחת-רווחה יצאה

מצוקה שמעוררת זעקה

הגאולה הקרובה עתידה להיות דומה לגאולה ממצרים, כפי שנאמר: "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות". כפי שנראה ממדרשי חז"ל, הדמיון הוא לא רק בניסים ובנפלאות ששתי הגאולות מלוות בהם, אלא גם בתהליכים שמובילים לגאולה. בשתי הגאולות חל משבר פתאומי דווקא לאחר שניתנת בשורת הגאולה, ואז עוברת על עמ-ישראל תקופה קשה, כואבת, שגורמת לו לזעוק אל ה'.

רבנו בחיי אומר (בפירושו על התורה, סוף פרשת שמות): "כשם שמצינו שנדחקה להם השעה לישראל במצרים מעת בוא הגואל הראשון לפני פרעה, ואמר לו בדבר השם יתברך: 'שלח את עמי ויחגורו לי במדבר', ואחרי זאת כבדה עליהם העבודה ונתעוררה עליהם השנאה וניתוספה ביניהם מאוד על מה שהייתה — כן בגאולתנו זאת העתידה, בהיגלות הגואל האחרון, תתעורר השנאה בין העכו"ם לישראל, ויוסיפו שעבוד על שעבודם ויהיה הגואל נגלה וחוזר ונכסה... שהרי גאולה זו עתידה להיות כדמיון גאולת מצרים בהרבה עניינים".

זיכוך אחרון

כ"ק אדמו"ר האמצעי מבאר זאת כך (אמרי בינה ה,ב): לפני עלות השחר גובר החושך ביותר, משום שאור השחר קרוב לבוא. כמו-כן, החושך הגדול של הגלות הזו והצרות העצומות שסבלנו — הם משום שצריך לבוא אור גדול יותר, שהוא נעלה מגילוי האור שהיה במתן תורה, וזהו אורו של משיח. כך היא המידה: אחר מכה — רפואה, אחר צרה — ישועה ונחמה.

ומוסיף כ"ק אדמו"ר הרשב"ב (המשך תער"ב א, עמ' תקנא): "ידוע שלפני עלות השחר מתגבר החושך ביותר. זהו שאמרו חז"ל, שבעקבתא דמשיחא חוצפא יסגא וכו', שהוא עניין התגברות החושך קודם גילוי האור דיום הגדול, יום שכולו אור".

מבואר בספרים, שלירידה זו כמה מטרות. אפשר לראות בה מעין זיכוך אחרון לפני הגאולה, או שמטרתה להסיר גורמים שליליים שעלולים לפגום בשלמות הגאולה. כמו-כן, על-ידי הירידה הפתאומית הזאת נוצר חלל ריק ומתעוררת ציפייה עזה יותר לקראת אור הגאולה, ודבר זה מכין את הקרקע לקראתה. נוסף על כך, יש במצב זה מעין ניסיון ומבחן לאמונתו של כל יהודי בגאולה הקרובה לבוא.

מסירות-נפש

באחת מאיגרותיו (כרך א, עמ' רסו) כותב כ"ק אדמו"ר הרשב"ב: "אנו, בני הדור של עקבתא דמשיחא, עוסקים ב'בירורים' האחרונים ממש. ואף שישנם כמה בירורים שעל-פי שכל נראה לנו כי הם רחוקים ביותר וכי דרוש זמן רב כדי לעשותם — הרי לאמיתו של דבר הם קרובים ביותר. למה הדבר דומה? לקדרה זו, שלקראת גמר ביטולה היא רותחת ביותר, ובעת הרתיחה — מה שבשולי הקדרה עולה למעלה".

אומר כ"ק אדמו"ר הרי"צ (ליקוטי-דיבורים חלק א, עמ' 220): משה רבנו ראה את ספרו של אדם הראשון, וראה דור-דור ודורשיו, דור-דור וחכמיו (ראה סנהדרין לח,ב). בין השאר ראה גם את הדור שלנו, הדור של עקבתא דמשיחא. הוא ראה שזה היה דור שבו השגת האלוקות תהיה בדרגה נמוכה ביותר, וכמו-כן ראה כי עבודת ה' — במוח ובלב — לא תהיה עבודה אמיתית. ואף-על-פי-כן, קיום המצוות בפועל-ממש — לא יפסק. יהודים יעסקו בתורה ובמצוות מתוך מסירות-נפש, ועל-אף העיכובים הרבים וכל הניסיונות הקשים. ובראותו את עבודתם של בני הדור הזה, נעשה משה רבנו שפל בליבו — בתכלית השפלות: הוא ראה והרגיש את יתרונם של בני דור זה.

הגאון המקובל רבי לוי-יצחק שניאורסון, אביו של הרבי מליובאוויטש, נסתלק בגלותו בקזחסטן. בבוקר יום פטירתו מלמלו שפתיו ללא הרף. מי שעמדו ליד מיטתו שמעו מילים מקוטעות ויצאות מפיו, מתוך אנחה: "ועקבותיך לא נודעו" (תהילים עז,כ). איי! עקבות משיחא, עקבות משיחא...

לעצור, והוא טיפס ועלה פנימה והשתתה שם זמן-מה.

לאחר מכן יצא מתוכה הסבא ועמו יהודי נשוא-פנים, אשר זיו זוהר קרנו מפניו. שלובי זרוע הלכו השניים יחדיו לעבר העיר והתלמידים

מלב הסבא, והמתח והציפייה בין התלמידים גברו והלכו. מרגע לרגע נוכחו כי זו מרכבה רגילה, אשר רבות כמותה עוברות במקום, מפעם לפעם. בהגיע המרכבה אל מקום עמידת הסבא משפולי, אותה הסבא לעגלון

אחריהם.

רמז קל ניתן מעיני הסבא, ומיד מילאו את החלל קולות של שירה וזמרה, שמחה וצהלה. כך ליוו התלמידים את רבם ואת אורחו אל בית-המדרש הגדול שבעיר, כשלאורך כל הדרך מצטרפים אליהם עוד ועוד יהודים מבני המקום.

בהגיעם לבית-המדרש המצוחצח והמבהיק ציווה הסבא לפתוח את ארון-הקודש ולומר את פסוקי "אתה הראת" הנאמרים בשמחת-תורה לפני ההקפות. עם תום אמירת הפסוקים פצח הסבא בניגון של שמחת-תורה והקהל מזמר ושר אחריו.

מיד לאחר מכן אחז הסבא באורח, הגביהו בשתי ידיו והכריז בקול גדול: "הנה ספר-תורה בכבודו ובעצמו.

קדוש וטהור הוא ומלא חכמת ה' כספר-תורה. לכבודו צחצחנו והברקנו את בית-המדרש שלנו, ועכשיו נערוך הקפות סביב הבימה עם ספר-תורה זה שזכינו להכניסו להיכלנו!".

אז החל הסבא משפולי לקרוא את כל הקטעים של ההקפות, כאשר הוא מרים שוב ושוב את האורח ומחזיק בו כפי שמחזיקים ספר-תורה. כך הקיף את הבמה שבע פעמים.

ברגע מסוים גברה התלהבותו של הסבא והוא קרא אל תלמידיו בעיניים זוהרות: "לא בכל יום מזדמנת לידנו זכות כזו; הבה ננצל אותה כראוי; נגיל ונשמח בזאת התורה כי היא לנו עוז ואורה!". לאחר מכן הסבו הכול לסעודת-מצווה שנמשכה שעה ארוכה ובה הפליא האורח בדבר-תורה.

האורח המיוחד היה רבי שניאור-זלמן, שכונה 'המגיד מליאז'נה', ולמים התפרסם כבעל התניא והשולחן-ערוך.

זו הייתה דרכו הייחודית של הסבא משפולי לבטא את הערצתו ואהבתו לרבי שניאור-זלמן, ולנטוע בלב תלמידיו כבוד חכמים, אהבת תורה וחייבת הצדיק.

***

את הסיפור הזה סיפר החסיד ר' ברוך דוכמן ז"ל, ששמעו מפי סבו, החסיד המפורסם ר' מרדכי-יואל, שנמנה עם תלמידיו המובהקים של רבי הילל מפאריטש (חסיד של שלושת אדמו"רי חב"ד הראשונים — רבנו הזקן, הרבי האמצעי והצמח-צדק).

ר' ברוך נחשב ל'בעל שמועה' ולדייקן גדול בהעברת סיפורים. את הסיפור הזה סיפר בהתוועדות לרגל י"ט בכסלו, לפני יותר מיובל שנים, כפי ששמעו מסבו הנ"ל שנים רבות קודם-לכן, בהתוועדות לכבוד י"ט בכסלו בעיירה ליובאוויטש.

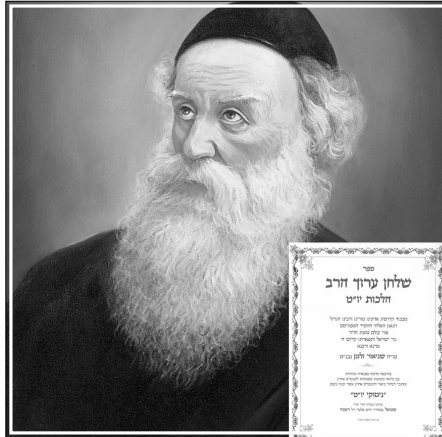
לפענח את הגאונות

בגיל עשרים וחמש בלבד, ובשנים אחדות – קולטים שמדובר ביצירה כמעט לא-אנושית, אומר הרב ראטה בהתרגשות.

העמקן שבפוסקים

לדבריו, דווקא בשנים האחרונות מתבסס מעמדו של רבנו בקרב עולם התורה כעמקן שבפוסקים. "פסיקותיו בשולחן-ערוך ודבריו ב'קונטרס-אחרון' מוזכרים יותר ויותר בספרי גדולי ישראל, ובכלל זה גם בחוגים שאינם קרובים לחסידות. למשל, בילקוט התורני 'שלמי יוסף', היוצא מזמן לזמן על-ידי כולל פוניבז', מוזכרים מאות פעמים פסקי רבנו בהלכות שבת".

הרב ראטה מוסיף ומציין: "סגנון כתיבתו של רבנו ב'קונטרס-אחרון' הוא, בחלק גדול מהמקרים, סגנון ישיבתי מובהק. למשל, חקירתו בהגדרת מלאכת הבערה בשבת וביום-טוב – אם המלאכה היא הבערת האש או כיליון החומר. הוא דן בכך לעניין ליבוך ברזל, כאשר מצד אחד יש כאן אש ומצד שני אין כיליון של החומר". בימים אלה שוקד הרב ראטה על פענוח ה'קונטרס-אחרון' בחלק מהלכות שבת.

הספר החדש על רקע דמותו של רבי שניאור-זלמן מלאדי

את הסברות והנימוקים שמאחורי הפסיקה. ברגע שבנסתת לזה, כבר לא יכולתי להתנתק".

יצירה לא-אנושית

הרב ראטה מגיש את ה'קונטרס-אחרון' במתכונת ברורה ומובנת. פירושו בנוי כך, שפענוח לשון הרב משתלב עם מילות הרב עצמן, המופיעות בגופן מודגש. בשולי הדף מופיע 'תוספת ביאור', ושם מרחיב המחבר ודן באריכות בפסקי הרב.

"רק מי שלומד את ה'קונטרס-אחרון' מבין את היקף הידע והעמקות של הרבי הזקן ואת הגאונות שמאחורי ניסוח כל הלכה והלכה. כשמתוודעים לכך ונותנים את הדעת גם לעובדה שהוא כתב את חיבורו

בשנים האחרונות ניכרת התעוררות מחודשת בעולם התורה סביב שולחן-ערוך של רבי שניאור-זלמן מלאדי. בתוך תקופה קצרה יחסית התברך בית-המדרש בעשרות חיבורים חדשים, פרי עיונים ופולפולם של ראשי-ישיבות, פוסקי-הלכה ואברכים תלמידי-חכמים מכל החוגים, שכולם עוסקים ב'שולחן-ערוך הרב'.

אחד מהם הוא ספרו של הרב שמואל ראטה מבני-ברק – 'נימוקי יום-טוב', ספר עב-כרס, שבו ממש המחבר משימה לא-פשוטה שנטל עליו – פענוח דברי רבנו ב'קונטרס-אחרון' על הלכות יום-טוב. שבע שנים עמל הרב ראטה על ספרו, והתוצאה מפוארת ומרחיבת-לב מכל היבט.

"לא יכולתי להתנתק"

הרב ראטה (28), חסיד צאנז, זכה לאחרונה לפרס הנוקרה מיוחד על ספרו. הוא מסביר את הרקע לספרו: "מי שמביט בהלכות שבחלקו העליון של העמוד וב'קונטרס-אחרון' שבתחתיתו, עשוי לחשוב כי לא רבם אחד כתבם. למעלה – דברים מסודרים מאוד, הנאמרים בשפה ברורה ובהירה; למטה – לשון קצר ותמציתי, החובק במילים ספורות ש"ס ופוסקים, כדרך הגאון הרגוע ובי הפרי-מגדים. ב'קונטרס-אחרון' מציין רבנו את מקורות הפסיקה ואת הסיבות להכרעותיו. שאלותיו קצרות ותשובותיו פעמים ארוכות מאוד ופעמים קצרות ביותר. למשל, 'עין רמב"ם, רשב"א, ספר התרומה'.

"לימוד ה'קונטרס-אחרון' כרוך אפוא במאמץ גדול, ולכן רוב ציבור הלומדים מוותר עליו. כשלמדנו ב'כולל צאנז' את הלכות יום-טוב בשולחן-ערוך הרב, החלטתי להתייגע על ה'קונטרס-אחרון' כדי להבין

ביטוחי דירות ומשכנתא
בגאון הכו 6010 בארץ
12 תשלומים ללא ריבית (ביטוח דירה)
קבוצת גפן - המבטחת המורשת של הציבור הדתי
1800-39-33-39

ספר שמוכרחים לקרוא

נשמה עם עצמה

סיפורם המרתק של בני-ישיבה, היוצאים למסע-רוחני בחיפוש דרך רוחנית בעבודת ה'. כמהלך המסע הם מתלבטים בשאלות קשות ומגלים עולמות קסומים.

ספר מסעיר, מחדש ומעורר מחשבה מאת מנחם ברוד

הפצה: 'יודאיקה', 03-9606120

פִּינֵת הַהֲלָכָה

מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

ניסויים בבעלי-חיים

שאלה: האם מותר לערוך ניסויים רפואיים בבעלי-חיים והאם יש בזה הגבלות?

תשובה: עם בריאת האדם השליטו הקב"ה על כל בעלי-החיים, וניתנה לו רשות להשתמש בהם לצרכיו (בראשית א, כח. ט. ב.).

אסור לגרום צער מיותר, גדול או קטן, לבעלי-חיים. נחלקו חכמי ישראל, מהתנאים ועד הפוסקים, אם 'צער בעלי-חיים' אסור מן-התורה (ולומדים זאת בעיקר מחובת פריקת משא מעל בעלי-חיים) או מדברי חכמים.

כל דבר הצריך לרפואה – אין בו משום איסור 'צער בעלי-חיים'. הרפואה היא מצווה, ולצורך מצווה אין איסור זה. בכלל, אין איסור חל כשהדבר נעשה לצורכם של בני-אדם; ואם הותר האיסור משום כבוד בני-אדם ומשום רווח ממוץ, כל-שכן שהוא מותר לצורך רפואה. ובמיוחד שהתועלת היא לרבים, ודאי נדחה איסור זה, ובוודאי – אם הניסויים נעשים מתוך מאמץ למעט צער ככל האפשר.

מקורות: ב"מ לבב, שבת קנדב, ב"ב כ"א, חולין זב, פה.ב, רמב"ם הל' שבת כה, כו והל' רוצח יג, חינוך תנא, תקנ. רמ"א ח"מ ערב, ט, והגר"א שם. א"ע הל' יד, ואוצ"ה פ. כו. מנ"א שה"א. שו"ע אדמו"ר הזקן הל' עוברי דרכים וצבע"ח ס"ח. מנ"ח מצוה פ. קובץ 'תחומין', כרך יד עמ' 366. אנציקלופדיה הלכתית-רפואית ערך 'צער בעלי-חיים' עמ' 459, ושי"א.

פותחים את ספר שמות עם "שולחן שבת"

שולחן השבת שלכם יראה אחרת עם הסדרה המופלאה

על כל פרשה שלוש-עשרה שיחות ורעיונות, עשירים וקולעים, בעלי מסר ומוסר-השכל, בשפה שווה לכל נפש. מעובדים מאוצר שיחותיו של הרבי מליובאוויטש, המאיר את פרשיות התורה ואת מועדי ישראל באור מקורי ומיוחד

להשיג בחנויות הספרים המובחרות. להזמנות בכרטיס אשראי (ולא תוספת דמי משלוח): 'יודאיקה', 1-700-704120